

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

ชนาภา บุปโพ อารังศักดิ์ เสวตলেখ และ ณัฐวุฒิ คุ้มมนเียรชัย

ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

FACTORS AFFECTING SAVING AND LOAN OF THE MEMBERS OF WANGDERM

SAVINGS COOPERATIVE LIMITED

Chanapa Bubpho, Thamrongsak Svetalekth and Nattawoot Koowattanatianchai

Program in Finance, Business Administration, Kasetsart University, Thailand

E-mail address: chanapa.bu@ku.th

วันที่รับบทความ (Received) 24 พฤษภาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 14 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 25 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด เก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการของกองทัพเรือที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด และประจำหน่วยงานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 389 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากสมการถดถอยพหุคูณ โดยผลการทดสอบสมมติฐานด้านการออมเงิน พบว่า ลำดับชั้นยศที่สูงขึ้น ส่งผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายได้ประจำต่อเดือน ที่พักซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และทัศนคติต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ ส่งผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่จำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือน และทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ส่งผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการกู้เงิน พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีจำนวนเงินกู้มากกว่าสถานภาพสมรส และปัจจัยด้านทัศนคติต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ ส่งผลต่อจำนวนเงินกู้ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนจำนวนบุตร ลำดับชั้นยศ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อจำนวนเงินกู้ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่รายได้ประจำต่อเดือน จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือน และทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ ส่งผลต่อจำนวนเงินกู้ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเงิน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกู้เงิน สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด

Abstract

The main objectives of this research was to analyze Factors affecting saving and loan of the members of Wangderm Savings Cooperative Limited. Questionnaires were used to collect data from 389 samples. The samples were official, permanent employees and government employees of The Royal Thai Navy who are members of Wangderm Savings Cooperative Limited and working in Bangkok and its vicinity. Hypothesis testing by multiple regression analysis. Factors affecting money saving showed that factors high rank have statistically affected the amount of saving in a positive way at significance level 0.05, monthly income, residence ownership and attitude towards rewards and benefits from cooperative have statistically affected the amount of saving in a positive way at significance level 0.01 while the repayment for loan per monthly and attitude towards administration and public relations of cooperative have statistically affected the amount of saving in a negative way at significance level 0.01. Factors affecting money loan showed that married status has more loan amount than single and attitude towards rewards and benefits from cooperative have affected the amount of loan in a positive way with statistically at significance level 0.05, number of children, high rank and average monthly expense have statistically affected the amount of loan in a positive way at significance level 0.01 while the monthly income, amount of monthly stock and attitude towards cooperative services have statistically affected the amount of loan in a negative way at significance level 0.01.

Keywords: Factors Affecting Saving, Factors Affecting Loan, Wang derm Savings Cooperative

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สำคัญและใหญ่ที่สุดของกองทัพเรือที่มีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากถึงร้อยละ 4 และสมาชิกจะได้รับรายกเวนภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยเงินฝากดังกล่าวด้วย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้กู้ยืมเงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่สมาชิกและครอบครัวซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สามัญ มีอัตราร้อยละ 7 ซึ่งสหกรณ์จะมีการเฉลี่ยเงินคืนจากดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าวรวมถึงมีสวัสดิการอื่น ๆ ให้กับสมาชิกด้วย ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิกทั้งสิ้น 14,758 คน (รายงานกิจการสหกรณ์ประจำปี, 2560)

แม้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด จะให้อัตราผลตอบแทนจากการออมสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แต่ก็ยังไม่สามารถจูงใจให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการของกองทัพเรือ หันมาออมเงินเพิ่มขึ้นได้ โดยจากรายงานกิจการประจำปี 2560 ของสหกรณ์ พบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของเงินรับฝากออม

ทรัพย์สินปี 2560 มีสัดส่วนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 4.72จากปีก่อนซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของเงินรับฝากออมทรัพย์ถึงร้อยละ 18.39 และยังพบว่าปี พ.ศ. 2560 สหกรณ์มีสัญญาเงินให้กู้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง 588 สัญญา และส่วนใหญ่เป็นสัญญาเงินกู้สามัญ (รายงานกิจการ สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด, 2560)

จากสัดส่วนการออมที่ลดลง และภาระหนี้สินของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้นนั้น อาจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานของกองทัพเรือ เนื่องจากการออมเงินเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนชีวิตที่ไม่ควรมองข้าม ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการออมและการกู้เงิน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกกับสหกรณ์ด้วยเพราะหากสามารถปรับพฤติกรรมให้สมาชิกหันมาออมเงินมากขึ้นได้นั้น อาจส่งผลให้อัตราการกู้ยืมเงินลดลง และทำให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานของกองทัพเรือ มีคุณภาพชีวิตและความมั่นคงด้านการเงินที่ดีขึ้นได้ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมจำกัด ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาถึงพฤติกรรมทางการเงินของทหาร ประกอบด้วย (ดารารภรณ์ โคสิริวิวัฒน์, 2558) ศึกษาถึงพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกลาโหม สังกัดกองทัพอากาศ จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ลำดับขั้นยศ สถานภาพสมรส บุคคลในความดูแล รายได้และค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสาเหตุในการตัดสินใจออม ส่วนระดับการศึกษา หนี้สิน และจำนวนเงินออมต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุการตัดสินใจออม ส่วนด้านลักษณะการออมนั้น ลำดับขั้นยศ ระดับการศึกษา หนี้สิน และจำนวนเงินออมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออมในด้านของพฤติกรรมการออม มีเพียงปัจจัยด้านหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง และสำหรับวิธีการออม ปัจจัยส่วนบุคคลนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ (บัลลังก์ วัชรคุปต์, 2552) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและการบริโภคของข้าราชการทหารในกองบัญชาการ กองทัพภาคที่ 1 พบว่ารายได้และลำดับขั้นยศ มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการออม และจำนวนผู้พึ่งพิง ส่วนขนาดของครอบครัว มีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการออม และสำหรับด้านการบริโภค พบว่ารายได้ จำนวนผู้พึ่งพิง ขนาดครอบครัว ขั้นยศ มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการบริโภค และอายุ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการบริโภค และผลการวิเคราะห์ภาระหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนกับสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ของ (ปิยะณัช เรือนสอน, 2561) พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีการกู้เงินมากกว่าสถานภาพอื่น ๆ อายุ ลำดับขั้นยศ และจำนวนหนี้สะสมทั้งหมด ส่งผลต่อภาระหนี้สินในทิศทางเดียวกัน แต่ระดับการศึกษาและเงินเดือนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อภาระหนี้สินในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของ (Carlson, Britt and Goff, 2015) ศึกษาถึงปัจจัยส่งผลต่อพฤติกรรมการเงินของทหาร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ และเชื้อชาติไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการเงินทหาร แต่ความรู้ทางการเงินที่

สูงขึ้น และความวิตกกังวลลดลง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น ส่วนทหารที่มีหนี้มากขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงินที่แย่ สถานภาพทหารที่แต่งงานแล้วมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีกว่าทหารที่มีสถานภาพโสด และลำดับชั้นยศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมทางการเงิน

สำหรับการออมของประชาชนทั่วไปนั้น (จุฑามาส อินทเคียร, 2559) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีผลต่อจำนวนเงินออมของพนักงาน แต่รายได้ และการถือครองกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินมีผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนค่าใช้จ่าย จำนวนปีของประสบการณ์ในการทำงาน และภาระหนี้สิน มีผลต่อจำนวนเงินออมในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญ และสำหรับการออมกับสหกรณ์นั้น (วิภาวี มงคลบริรักษ์, 2555) ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกต่อสหกรณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกต่อสหกรณ์ ออมทรัพย์กรมป่าไม้ จำกัด จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีเหตุผลที่ฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมป่าไม้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเป็นที่น่าพอใจ รองลงมาคือ ความมั่นคง ความไว้วางใจ และการบริหารงานของคณะกรรมการ กลุ่มตัวอย่างมีการฝากเงินกับสถาบันการเงินอื่น สูงสุดเป็นการทำประกันชีวิต โดยวัตถุประสงค์ในการออมส่วนใหญ่เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามชราหรือเจ็บป่วย รองลงมาเพื่อเป็นมรดกให้ลูกหลาน และสำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมพบว่า อายุของสมาชิก ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก รายได้รวมเฉลี่ย และความพึงพอใจต่อสหกรณ์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการออม และรายจ่ายรวมเฉลี่ย หนี้สินที่มีกับสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิก และสำหรับ (มนัสธิดา ศิลาโชติ, 2559) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทยนั้น พบว่า เงินออมของสมาชิกในรูปแบบหุ้นสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณหนี้สินของสมาชิก ส่วนเพศ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ภาระหนี้สินในฐานะคนค้าประกัน และรายได้ประจำต่อเดือน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้สินของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ระดับการศึกษา ตำแหน่งในองค์กร และจำนวนทรัพย์สินไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านของการกู้เงินนั้น (สินีนาน มุณีรัตนกร, 2554) ศึกษาถึงพฤติกรรมการกู้ยืมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า สมาชิกที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ของสหกรณ์นั้นสูงสุดเป็นการกู้สามัญ โดยความถี่ในการกู้ 1-3 ครั้ง นับตั้งแต่เป็นสมาชิก มีปริมาณเงินกู้เฉลี่ยต่อครั้ง 500,000 บาท และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยสาเหตุที่สมาชิกใช้บริการเงินกู้กับสหกรณ์ ส่วนใหญ่กู้เงินจากสหกรณ์เนื่องจากได้รับเงินเฉลี่ยคืน

นอกจากปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลต่าง ๆ แล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินด้วย โดย (ศิริรัตน์ ศรีพนม, 2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จันทบุรี จำกัด พบว่าปัจจัยด้านผลตอบแทน แรงจูงใจในการออม และลักษณะการออม ส่งผลพฤติกรรมการออมในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ (Esenvalde, 2010) ศึกษาถึงผลกระทบของการควบคุมตนเอง แรงจูงใจ ทัศนคติต่อพฤติกรรมการออม พบว่าระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอายุมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการออม เมื่อรวมตัวแปรในด้านจิตวิทยา การควบคุมตนเอง

แรงจูงใจ และการมองในแง่ดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการออม ในขณะที่ความอ่อนล้าทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการออม ในขณะที่ตัวแปรทางประชากรศาสตร์ไม่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (Asaad, 2015) ศึกษาถึงความรู้และพฤติกรรมทางการเงิน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าทั้งความรู้และความเชื่อมั่น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงินที่สูงขึ้นทำให้การตัดสินใจทางการเงินดีขึ้นอย่างไรก็ตาม จากการเรียนรู้ผลของการตัดสินใจทางการเงินในอดีตและข้อผิดพลาดอาจนำไปสู่การเรียนรู้ทางการเงินในระดับที่สูงขึ้นด้วย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คนระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2562 จากข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการของกองทัพเรือที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด และประจำหน่วยงานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Yamane (Yamane, 1973) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา จากค่าสถิติ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิจัยยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติมจำนวน 20 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interviews) เป็นการพูดคุยซึ่งมีการกำหนดประเด็นของคำถามไว้ล่วงหน้าแต่ปล่อยให้เป็นการพูดคุยอย่างง่าย ๆ และเป็นกันเอง

โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) มีสมการ ประกอบด้วยตัวแปรตาม SAVE คือจำนวนเงินฝากออมทรัพย์ และ LOAN คือจำนวนเงินกู้ส่วนตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย x_1 คือสถานภาพและกำหนดให้ STA1 คือสถานภาพโสด STA2 คือสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ และสถานภาพสมรส เป็น Reference x_2 คือจำนวนบุตร x_3 คือ อายุราชการของสมาชิก x_4 คือลำดับขั้นยศ x_5 คือรายได้ประจำต่อเดือน x_6 คือค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือน x_7 คือที่พักอาศัยปัจจุบัน กำหนดให้ HOME1 คือที่พักของส่วนราชการ HOME2 คือที่พักซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง HOME3 คือที่พักของครอบครัวหรือญาติและเช่าซื้อหรือเช่าเพื่อพักอาศัย เป็น Reference x_8 คือจำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือน (สมการด้านการออมเพียงด้านเดียว) x_9 คือจำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือน x_{10} คือทัศนคติต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ x_{11} คือทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์และ x_{12} คือทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 67.6 โดยมีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.8 ซึ่งส่วนใหญ่นั้นไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 50.1 ในด้านการทำางานนั้น พบว่า

ส่วนใหญ่มียาธุรการไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.1 เฉลี่ยแล้วมียาธุรการ 15 ปี โดยลำดับชั้นยศเป็นเรอตรี - เรือเอก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 ส่วนที่พักอาศัยปัจจุบันนั้นเป็นที่พักของส่วนราชการ (แฟลต/บ้านพัก) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.0 สำหรับรายได้ประจำต่อเดือนพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประจำต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.6 โดยเฉลี่ยแล้วจำนวน 23,384.35 บาทต่อเดือนและมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6 และโดยเฉลี่ยแล้วมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 ปี

พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ออมเงินด้วยการถือหุ้นรายเดือนระหว่าง 1,001 - 2,000 บาทต่อเดือนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.1 และโดยเฉลี่ยแล้วถือหุ้นรายเดือนจำนวน 1,810.54 บาทต่อคน สำหรับจำนวนเงินฝากออมทรัพย์ ส่วนใหญ่มีเงินฝากไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.6 โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนเงินฝากออมทรัพย์จำนวน 126,004.14 บาทต่อคน การฝากเงินกับสหกรณ์นั้นพบว่ามีการฝากเงินกับสหกรณ์ 1 - 5 ครั้งต่อปีคิดเป็นร้อยละ 73.0 และฝากเงินไม่เกิน 10,000 บาทต่อปีคิดเป็นร้อยละ 74.6 โดยวัตถุประสงค์ในการออมเงินกับสหกรณ์นั้น เป็นการออมเพื่อเงินปันผลจากการถือหุ้นและดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.0 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการออมในรูปแบบอื่นนอกจากสหกรณ์ โดยส่วนใหญ่เป็นบัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงินอื่น ส่วนพฤติกรรมการกู้เงินของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีเงินกู้กับสหกรณ์ โดยเป็นการกู้เงินประเภทเงินกู้สามัญคิดเป็นร้อยละ 87.3 และมีจำนวนเงินกู้มากกว่า 1,000,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.2 ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวนเงินกู้กับสหกรณ์จำนวน 342,207.16 บาทต่อคน โดยจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนกับสหกรณ์ ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 43.9 และโดยเฉลี่ยแล้วจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนกับสหกรณ์จำนวน 3,972.98 บาทต่อคน สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้เงินกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่กู้เงินกับสหกรณ์เพื่อเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยเงินกู้ รองลงมาเป็นการใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย และนอกจากการกู้เงินกับสหกรณ์แล้ว ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้สินและเงินกู้จากแหล่งอื่นนอกจากสหกรณ์ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินกู้กับธนาคารพาณิชย์คิดเป็นร้อยละ 55.7 โดยภาระหนี้สินและเงินกู้จากแหล่งอื่นนั้นมีจำนวนไม่เกิน 100,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 29.7 ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 123,264.89 บาทต่อคน

ผลการศึกษาทัศนคติต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) และทัศนคติด้านการให้บริการของสหกรณ์พบว่ามีทัศนคติอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51) ส่วนทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์นั้น พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงิน จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันไม่เกิน 0.80 จึงไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นต่อกันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) และเมื่อทดสอบสหสัมพันธ์ในตัวพบว่าค่า Durbin-Watson ด้านการออม เท่ากับ 2.032 และด้านการกู้เงินเท่ากับ 1.845 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5 - 2.5 จึงไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัว (Autocorrelation)

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้านการออมเงิน พบว่าค่าสถิติทดสอบ F ปรากฏค่า Sig เท่ากับ 0.000 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่ส่งผลต่อจำนวนเงินฝากออม

ทรัพย์สินของสมาชิกกับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99 และจาก R Square มีค่าเท่ากับ 0.398 สามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินฝากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด ได้ร้อยละ 39.8 ส่วนที่เหลือร้อยละ 60.2 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา และด้านการกู้เงิน จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ค่าสถิติทดสอบ F ปรากฏว่า ค่า Sig เท่ากับ 0.000 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่ส่งผลต่อจำนวนเงินกู้ของสมาชิกกับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99 และจาก R Square มีค่าเท่ากับ 0.296 อธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินกู้ของสมาชิกได้ร้อยละ 29.6 ส่วนที่เหลือร้อยละ 70.4 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงิน

ตัวแปร	ด้านการออมเงิน			ด้านการกู้เงิน		
	B	t	Sig.	B	t	Sig.
ค่าคงที่	-361269.21	-3.20	0.002**	-90848.83	-0.40	0.687
STA1	8247.55	0.22	0.825	146953.80	1.99	0.048*
STA2	30010.60	0.63	0.528	-78428.84	-0.83	0.407
X ₂	9601.46	0.44	0.657	188523.71	4.47	0.000**
X ₃	1841.49	1.16	0.247	10933.90	3.53	0.000**
X ₄	32733.37	2.27	0.024*	95510.87	3.39	0.001**
X ₅	6.70	3.43	0.001**	-12.21	-3.18	0.002**
X ₆	-579.66	-0.04	0.967	99168.98	3.61	0.000**
HOME1	11670.86	0.40	0.693	-62.15	-0.00	0.999
HOME1	60742.43	2.04	0.042*	-94250.14	-1.60	0.110
HOME3	-39455.51	-1.04	0.298	-37854.98	-0.50	0.616
X ₈	-14.20	-6.00	0.000**			
X ₉	13.14	1.06	0.290	-78.41	-3.23	0.001**
X ₁₀	124161.87	4.21	0.000**	137730.36	2.35	0.019*
X ₁₁	22654.82	0.89	0.373	-187737.81	-3.77	0.000**
X ₁₂	-86848.88	-3.94	0.000**	37688.18	0.86	0.390 ^N
	R Square = 0.398			R Square = 0.296		

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถอธิบายผลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออมเงินได้ดังนี้

ลำดับชั้นยศ ส่งผลกระทบต่อการออมในทิศทางเดียวกัน โดยลำดับชั้นยศที่สูงขึ้น 1 ระดับ จะมีจำนวนเงินฝากออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 32,733.37 บาท

รายได้ประจำต่อเดือนส่งผลกระทบต่อการออมในทิศทางเดียวกันรายได้ประจำต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้จำนวนเงินฝากออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 6.70 บาท

ผู้ที่อาศัยอยู่ในที่พักซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองนั้น มีจำนวนเงินฝากออมทรัพย์มากกว่า ผู้ที่พักอาศัยด้วยการเช่าซื้อหรือเช่าเพื่อพักอาศัย จำนวน 60,742.43 บาท

จำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนส่งผลกระทบต่อการออมในทิศทางตรงกัน โดยจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนกับสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้จำนวนเงินฝากออมทรัพย์ลดลง 14.20 บาท

ทัศนคติต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ส่งผลกระทบต่อการออมในทิศทางเดียวกันและทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ส่งผลกระทบต่อการออมในทิศทางตรงกันข้าม

สถานภาพ จำนวนบุตร อายุราชการ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือน และทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการออม หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถอธิบายผลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินได้ดังนี้

ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีจำนวนเงินกู้มากกว่าสถานภาพสมรสจำนวน 146,953.80 บาท

จำนวนบุตร ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน โดยจำนวนบุตรที่เพิ่มขึ้น 1 คน จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้น 188,523.71 บาท

อายุราชการ ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน อายุราชการที่เพิ่มขึ้น 1 ปี จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้น 10,933.90 บาท

ลำดับชั้นยศ ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน ลำดับชั้นยศที่สูงขึ้น 1 ระดับ จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้น 95,510.87 บาท

รายได้ประจำต่อเดือนส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางตรงกันข้ามรายได้ประจำต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ลดลง 12.21 บาท

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่สูงขึ้น 1 ระดับ จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์เพิ่มขึ้น 9,968.98 บาท

จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือนส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางตรงกันข้าม จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือนที่เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้จำนวนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ลดลง 78.41 บาท

ทัศนคติต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน และทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ ส่งผลกระทบต่อการกู้เงินในทิศทางตรงกันข้าม

ที่פקอาศัยปัจจุบัน และทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการออม หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า สถานภาพ และจำนวนบุตร เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการออมเงินกับสหกรณ์ โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) ที่พบว่าสถานภาพและสมาชิกในครอบครัวไม่ส่งผลต่อการออมเงินเช่นกัน ในด้านการกู้เงิน พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีจำนวนเงินกู้มากกว่าสถานภาพสมรส ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ (ปิยะณัช เรือนสอน, 2561) ที่พบว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด มีการกู้ยืมเงินสูงกว่าสถานภาพอื่น ๆ และเมื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าวจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด และมีการกู้เงินกับสหกรณ์นำเงินกู้ไปใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่นการลงทุนและทำธุรกิจส่วนตัว การกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยซื้อยานพาหนะ จ่ายชำระหนี้จากแหล่งอื่นทั้งของครอบครัวและของตนเอง และเพื่อใช้จ่ายส่วนตัว โดยให้เหตุผลในการตัดสินใจกู้เงินว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองทำให้มีความอิสระในการใช้จ่าย และต้องการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตก่อนที่จะมีครอบครัวในขณะเดียวกันผู้ที่มีสถานภาพอื่น ๆ ที่มีการกู้เงินกับสหกรณ์นั้น เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ เพื่อการศึกษาสำหรับบุตร และการใช้จ่ายสำหรับครอบครัว โดยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยและยานพาหนะดังกล่าว เป็นการกู้เงินเมื่อครั้งมีสถานภาพโสดและจ่ายชำระหนี้มาจนปัจจุบันมียอดคงเหลือไม่มาก เนื่องจากผู้ที่มีสถานภาพโสดนั้นสามารถใช้ชีวิตในแบบที่ตัวเองเลือกได้มากกว่าสถานภาพอื่นมีความสามารถในการตัดสินใจและการใช้จ่ายตามต้องการ หรือการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อผลตอบแทนในอนาคต จึงเป็นผลให้ผู้ที่มีสถานภาพโสดมีการกู้เงินที่สูงกว่าสถานภาพอื่น ๆ ตามไปด้วย

ส่วนจำนวนบุตร ส่งผลต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (บัลลังค์ วัชรคุปต์, 2552) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกเพิ่มขึ้นส่งผลทำให้เกิดการบริโภคเพิ่มขึ้นเช่นกัน เนื่องจากขนาดของครอบครัวที่ใหญ่ขึ้นนั้นย่อมทำให้ภาระค่าใช้จ่ายสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ที่พบว่า ผู้ที่มีเงินกู้กับสหกรณ์นำเงินกู้ไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตร ไม่เพียงการศึกษาตามหลักสูตรเท่านั้น แต่ยังเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมด้วยทั้งทางด้านวิชาการ และการศึกษาตามความสนใจของบุตรเพื่อเป็นความสามารถพิเศษ เช่นการเรียนดนตรีและการเรียนว่ายน้ำ เป็นต้น ดังนั้น การมีบุตรเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวสูงขึ้น และทำให้เกิดความต้องการกู้เงินมากกว่าครอบครัวที่ไม่มีบุตร หรือครอบครัวขนาดเล็ก

ในด้านของการทำงานนั้นพบว่า อายุราชการ ไม่ส่งผลต่อการออมเงินกับสหกรณ์ แต่สำหรับการศึกษาของ (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) นั้นพบว่า จำนวนปีหรือประสบการณ์ในการทำงานที่เพิ่มขึ้นนั้น ส่งผลให้การออมลดลงซึ่งเป็นผลมาจากความถดถอยของสุขภาพที่ทำให้ระดับรายได้ลดลงและทำให้ความสามารถในการออมเงินลดลงด้วย ด้านการกู้เงินพบว่าอายุราชการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกู้เงิน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ปิยะณัช เรือนสอน, 2561) ที่กล่าวว่า ช่วงอายุที่มากขึ้น มีอัตราเงินเดือนที่

สูงขึ้นตามระยะเวลาในการทำงาน และก้าวสู่สร้างควมมั่นคงของตนเองและครอบครัว จึงเกิดภาระการใช้จ่ายที่มากขึ้น และส่งผลทำให้การกู้เงินสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งตรงกันข้ามกับ (บัลลังค์ วัชรคุปต์, 2552) ที่มีแนวคิดว่าคุณที่มีอายุมากขึ้นจะให้ความสำคัญด้านสุขภาพ มีความระมัดระวังด้านการบริโภค และทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคลดลง อัตราการกู้เงินจึงลดลงด้วย ส่วนลำดับขั้นยศ จากผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม เนื่องจากลำดับขั้นยศที่สูงขึ้น ทำให้รายได้มากขึ้นและมีความมั่นคงในการทำงานส่งผลให้สามารถออมเงินได้มากขึ้นด้วย โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บัลลังค์ วัชรคุปต์ และ (Carlson, Britt, and Goff, 2015) และในด้านของการกู้เงินพบว่าลำดับขั้นยศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกู้เงินเช่นกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บัลลังค์ วัชรคุปต์ และ ปัญะณัช เรือนสอน ที่พบว่าการมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือ ทำให้สามารถกู้เงินในจำนวนที่มากขึ้นได้ด้วยเช่นกัน

รายได้ประจำต่อเดือน ส่งผลต่อการออมเงินในทิศทางเดียวกัน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (บัลลังค์ วัชรคุปต์, 2552) (วิภาวี มงคลบริรักษ์, 2555) (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) และ (Esenvalde, 2010) เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้สามารถจัดสรรเงินออมในจำนวนที่มากขึ้นได้ ส่วนในด้านของการกู้เงินนั้น ผลการศึกษาพบว่ารายได้ประจำต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการกู้เงิน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปัญะณัช เรือนสอน, 2561) ที่พบว่า ผู้ที่มีเงินเดือนสูงขึ้นนั้น จะมีภาระหนี้สินลดลง แต่ในส่วนของคุณ (มนัสธิดา ศิลาโชติ, 2559) และ บัลลังค์วัชรคุปต์ กลับพบว่า รายได้ประจำต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการกู้เงิน เนื่องจากการมีรายได้ประจำต่อเดือนที่สูงขึ้น ทำให้สามารถกู้เงินในจำนวนที่มากขึ้นได้ด้วยเช่นกัน

สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จากการศึกษาพบว่าไม่ส่งผลต่อการออมเงินกับสหกรณ์ แต่จากการศึกษาของ (วิภาวี มงคลบริรักษ์, 2555) และ (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมเงิน เนื่องจากการใช้จ่ายที่มากขึ้นนั้นทำให้ความสามารถในการออมลดลง ส่วนด้านการกู้เงินนั้น พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนส่งผลต่อการกู้เงินในทิศทางเดียวกัน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ปัญะณัช เรือนสอน, 2561) เนื่องจากภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นนั้นทำให้รายได้ไม่เพียงพอจึงส่งผลให้มีการกู้เงินเพิ่มขึ้น ซึ่งหากสมาชิกมีลักษณะการออมก่อนการใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายของแต่ละบุคคลจะไม่ส่งผลต่อการออมเงิน และถึงแม้จะมีการกู้เงิน แต่หากสมาชิกมีการวางแผนทางการเงิน ใช้จ่ายอย่างพอประมาณและมีเหตุผล ย่อมส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางการเงินที่ดีขึ้น

ที่พักอาศัยปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในที่พักซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองนั้นมีจำนวนเงินฝากออมทรัพย์มากกว่าการเช่าซื้อ หรือเช่าเพื่อพักอาศัย โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) ที่พบว่า กรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน ส่งผลต่อการออมเงินที่เพิ่มขึ้น ส่วนในด้านของการกู้เงินนั้น พบว่า ที่พักอาศัยปัจจุบันไม่ส่งผลต่อการกู้เงินกับสหกรณ์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ที่อาศัยอยู่ในที่พักกรรมสิทธิ์ของตนเอง และที่พักของส่วนราชการ ให้เหตุผลในการออมเงินว่า การไม่มีค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัย หรือมีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยไม่มาก ทำให้สามารถจัดสรรเงินออมได้

มากกว่า และผู้ที่มีการเช่าซื้อหรือเช่าเพื่อพักอาศัย กล่าวถึงการกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ทำให้ไม่สามารถออมเงินกับสหกรณ์ในจำนวนที่มากขึ้นได้

จำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออม สอดคล้องกับ(วิภาวี มงคลบริรักษ์, 2555) และ (จุฑามาส อินทเศียร, 2559) ที่พบว่า ภาระหนี้สินนั้นส่งผลให้การออมเงินลดลง เนื่องจากการจ่ายชำระหนี้เงินกู้นั้นถือได้ว่าเป็นรายจ่ายที่ต้องจ่ายประจำเมื่อมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นนั้น จึงทำให้ความสามารถในการออมเงินลดลง ดังนั้นสหกรณ์ควรคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกสามารถจัดสรรเงินออมของตนเองได้มากขึ้น

จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือน จากการศึกษาพบว่า ไม่ส่งผลต่อการออมเงินกับสหกรณ์ โดยจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีการออมกับสหกรณ์ทั้งการถือหุ้นรายเดือนและเงินฝากออมทรัพย์ โดยจะพิจารณาจำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือนของตนจากรายได้และค่าใช้จ่าย เนื่องจากการถือหุ้นรายเดือนเป็นการออมเงินโดยหักเงินเดือนของสมาชิกในแต่ละเดือน โดยจะสามารถถอนเงินดังกล่าวได้เมื่อลาออกจากการเป็นสมาชิกเท่านั้น ซึ่งการฝากเงินออมทรัพย์กับสหกรณ์มีข้อจำกัดที่น้อยกว่า ทั้งนี้การออมทั้ง 2 รูปแบบจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความสะดวกของแต่ละบุคคล และในด้านของการกู้เงินพบว่า จำนวนเงินการถือหุ้นรายเดือนส่งผลต่อการกู้เงินในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ มนัสธิดา ศิลาโชติ (2559) ที่พบว่า สมาชิกที่มีจำนวนเงินออมในหุ้นทั้งหมดของสหกรณ์ในปริมาณมาก จะมีปริมาณหนี้สินที่น้อยกว่า และจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีการถือหุ้นรายเดือนตามจำนวนสูงสุดที่สหกรณ์กำหนดนั้น มีความต้องการกู้เงินลดลง ตลอดจนไม่มีความต้องการกู้เงินเลย ดังนั้นหากสมาชิกสามารถออมเงินด้วยการถือหุ้นรายเดือนในจำนวนที่มากได้นั้น เมื่อมีความสามารถในการออมเงิน จึงไม่มีความจำเป็นในการกู้เงิน หรือมีความต้องการกู้เงินที่ลดลง

ปัจจัยด้านทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติที่ดีต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของสหกรณ์นั้นส่งผลให้อัตราการออมเพิ่มขึ้น โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ศิริรัตน์ ศรีพนม, 2559) ที่พบว่า สมาชิกที่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการออมที่ดีขึ้น เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากเงินฝากประเภทต่าง ๆ นั้น เป็นแรงจูงใจในการออม และในด้านของการกู้เงิน ทัศนคติที่ดีต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของสหกรณ์นั้น ส่งผลต่อการกู้เงินที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้นเมื่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์ เป็นปัจจัยที่สมาชิกให้ความสำคัญ หากสมาชิกมีทัศนคติที่ดีและเกิดความพึงพอใจต่อผลตอบแทนและสิทธิประโยชน์จากสหกรณ์ ย่อมส่งผลให้สมาชิกมีการออมและกู้เงินกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น

ทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่า ไม่ส่งผลต่อการออมเงินของสมาชิกกับสหกรณ์ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการกู้เงิน และเมื่อสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ไม่ว่าสมาชิกจะมีทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ดีหรือไม่ดี หากสมาชิกมีความสามารถในการออมเงินที่มากขึ้นจากปัจจัยอื่น ก็จะสามารถออมเงินกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ในขณะเดียวกันไม่ว่าสมาชิกจะมีทัศนคติต่อการให้บริการของสหกรณ์ที่ดีหรือไม่ดี เมื่อสมาชิกมีความจำเป็นต้อง

การเงินเพื่อการใช้จ่าย ก็จะถูกเงินกับสหกรณ์เนื่องจากมีอัตราการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยเงินกู้ ดังนั้น แม้จะมีทัศนคติด้านการให้บริการที่ดีต่อสหกรณ์ การออมเงินและการกู้เงินของสมาชิกกับสหกรณ์จึงไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการบริการของสหกรณ์ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่สมาชิกนั้นให้ความสำคัญ

ทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากสหกรณ์มีการบริหารงานที่ดีและสมาชิกได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ย่อมส่งผลให้สมาชิกสนใจออมเงินกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นแต่ในด้านการกู้เงินนั้น ทัศนคติต่อการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากผู้ที่ต้องการกู้เงินนั้น ให้ความสำคัญในเรื่องของความสามารถและระยะเวลาในการผ่อนชำระ ตลอดจนอัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง มากกว่ามุมมองด้านการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ และจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ด้านการออมนั้น สมาชิกให้ความสำคัญในด้านการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ เนื่องจากหากสหกรณ์มีการบริหารงานที่ไม่ดีและมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง จะส่งผลให้เกิดความเสี่ยงกับเงินฝากของสมาชิก แต่ในกรณีที่สมาชิกมีการเงินกู้กับสหกรณ์ การบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่สมาชิกให้ความสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับวงเงินกู้ ระยะเวลาและจำนวนเงินการจ่ายชำระหนี้รายเดือน และอัตราเงินเฉลี่ยคืนที่จะได้รับมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาซึ่งพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีจำนวนเงินกู้มากกว่าสถานภาพอื่น ๆ และผู้ที่มีจำนวนบุตรที่มากกว่านั้น ก็มีจำนวนเงินกู้ที่สูงกว่าเช่นกัน ดังนั้นการวางแผนทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญ สหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เนื่องจากหากสมาชิกมีการวางแผนด้านการออมและการใช้จ่ายของตนเองระมัดระวังในการใช้จ่าย มีการกู้เงินเมื่อจำเป็นเท่านั้น ย่อมส่งผลให้มีฐานะทางการเงินดีขึ้นได้

2. จากการศึกษา พบว่า นอกจากการกู้เงินกับสหกรณ์เพื่อเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยเงินกู้แล้ว รองลงมาเป็นการกู้เงินเพื่อการใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย และการพักอาศัยในที่พักซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ส่งผลต่อการออมเงินที่มากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนให้สมาชิกมีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง หากสหกรณ์มีโครงการเงินกู้พิเศษเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับสมาชิก ด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำและคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ต่อเดือนด้วย ย่อมส่งผลให้สมาชิกสามารถออมเงินเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต

3. การให้บริการ การบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่สมาชิกนั้น ให้ความสำคัญแต่ก็ไม่ควรละเลย สหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับสมาชิก บริการด้วยใจ ให้คำแนะนำอย่างสุภาพ อ่อนน้อม ควรเพิ่มช่องทางการฝากและถอนเงิน รวมไปถึงการตรวจสอบ ดอกเบี้ยเงินฝากของสมาชิก และการเปิดให้บริการช่วงพักกลางวัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกมากขึ้น อีกทั้งควรมีการชี้แจงการบริหารงาน และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบอย่างทั่วถึงด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาส อินทเสียร. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์. (2558). *พฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ* (การศึกษา ค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บัลลังก์ วัชรคุปต์. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและการบริโภคของข้าราชการทหารใน กองบัญชาการ กองทัพอากาศที่ 1* (การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิญะณัช เรือนสอน. (2561). *การวิเคราะห์ภาระหนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ของนายทหารชั้นประทวน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มนัสธิดา ศิลาโชติ. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด: กรณีศึกษา สมาชิกในสังกัดสำนักงานไปรษณีย์นครหลวงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภาวี มงคลบริรักษ์. (2555). *ความพึงพอใจของสมาชิกต่อสหกรณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิก กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์กรมป่าไม้ จำกัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ศรีพนม. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรีจำกัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม จำกัด. (2560). *รายงานกิจการประจำปี 2560*. กรุงเทพมหานคร.
- สินีนานู มณีรัตนากร. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการ กองทัพไทย จำกัด* (การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Asaad, C. T. (2015). Financial literacy and financial behavior: Assessing knowledge and confidence. *Journal of Financial Services Review*, 24, 101–117.
- Carlson, M. B., S. L. Britt., & B. N. Goff. (2015). Factors Associated with a Composite Measure of Financial Behavior among Soldiers. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 26(1), 30–42.
- Esenvalde, I. (2010). *Psychological Predictors of Savings Behavior: Contrasting the Impact of Optimism and Burnout on Self-Control, Achievement Motivation and Savings Behavior* (Doctor of Philosophy Dissertation to the Faculty of the Marshall Goldsmith School of Management). Alliant International University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis, Third edition*. New York: Harper and Row.